

INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA O'QUVCHILARNI JISMONIY MAANIYATINI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYASI

Usmanov Ne`matullo Akmalovich

Sirtqi bo`lim aniq va tabiiy fanlar kafedrası

Annotatsiya: *Ushbu Maqolada Mamlakatimizda Jismoniy tarbiya tobora rivojlanib borayotganligi, jismoniy madaniyat va sport axoli salomatligini mustahkamlash Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarni jismoniy shakllantirish, yosh avlodni sog'lom va barkamol etib tarbiyalash haqida so'z olib boriladi.*

Kalit so'zi: *Integrativ yondashuv, jismoniy ma'naviyat, sport, texnologiyalar, barkamol avlod, faoliyat.*

Yurtimizda jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, aholi, ayniqsa, yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish uchun zarur shart-sharoitlar va infratuzilmani yaratish, mamlakatning xalqaro sport maydonlarida munosib ishtirok etishini ta'minlash borasida izchil chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Shu bilan bir qatorda insonlarning ta'lim-tarbiyasi va olgan bilimlarini amaliyotda qo'llash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri hisoblanmoqda. Respublikamizda joriy qilingan ta'lim tizimi bu g'oyani amalga oshirishning yetakchi asosi hisoblanadi. Shaxslarning jamiyat rivojlantirishi, bevosita ularning olgan bilimlari amaliyotda qo'llash jarayonida ro'y beradi. Bundan tushunish mumkinki, insonlar hayotni rivojlantirishda ularning olgan bilimlarini amaliyotda qo'llash muhim hisoblanadi.

Bizning zamonamizda ilmiy-texnikaviy taraqqiyotning tezlashishi, fan, ta'lim, siyosat, ishlab chiqarish, texnika taraqqiyotida integrativ funksiyalarning kuchayishi tufayli integratsiya muammosiga qiziqish ortdi. Sharq mamlakatlarida ta'lim va tarbiyaning bir vaqtda olib borilishi ham integratsiya hisoblanadi.

Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarni jismoniy shakllantirish texnologiyasi — bu juda zamonaviy va ahamiyatli mavzularni o'z ichiga oladi. Ushbu texnologiyalar, o'quvchilarning tashqi dunyo bilan aloqalarini va ulardagi his-tuyg'ularini tashqi dunyoga olib chiqish, dastlabki yoshdagi bolalarni dastur amaliyoti, ijtimoiy mohiyatlar, jismoniy rivojlanish, tajribaviy o'quv uslublar, integrativ yondashuv tushunchasi bilan bog'liq.

Bunda integrativ yondashuv asosida o'quvchilarni jismoniy ma'naviyatini shakllantirish uchun quyidagi texnikalar va usullar yordamchi bo'ladi:

1. Fizikaviy mashg'ulotlar va sport: Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarga sport va boshqa fizikaviy mashg'ulotlar bilan jismoniy rivojlanishlarini oshirishlari va jismoniy ma'naviyati oshirishlari tavsiya etiladi.

2. Meditatsiya va yoga uslublari: Meditatsiya va yogilarga talimlar, o'quvchilarni jismoniy va ma'naviy ravishda rivojlantirishlari va ularni o'zlashtiruvchi qisqa muddatlarda mashg'ulotlar tashkil qilishga yordam beradi.

3. Jismoniy ma'naviyatini shakllantirishda o'yinlar va interaktiv darsliklar juda muhim ahamiyatga ega. Bu usullar orqali o'quvchilar o'zlarining jismoniy ma'naviyatini rivojlantiradi.

4. Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarni jismoniy ma'naviyatini shakllantirish texnologiyasi o'quv jarayonini yanada boyitish, o'quv-uslubiy amaliyotlarni mustahkamlash va o'quvchilarning jismoniy ma'naviyatini oshirish bo'yicha juda katta potentsialga egadir.

Jismoniy ma'naviyatni shakllantirish texnologiyasi, aslida aynan buni amalga oshiradigan turli texnologiyalarni hamda metodlarni ifodalaydi deb o'ylayman. Bu texnologiyalar va metodlar o'quvchilarni jismoniy ravishda faol qatnashishga, ularning faoliyatini energiyalantirishga va uning natijasida ta'lim jarayonini oshirishga yordam beradi.

Bir necha jismoniy ma'naviyatni shakllantirish texnologiyalari va metodlari mavjud. Ulardan ba'zilari:

Interaktiv darsliklar va bilim o'yinlari: Bu o'quv materiallari o'quvchilarga ma'naviyatni oshirishga yordam beradi, chunki ular o'quvchilarni qiziqish, motivatsiya va faol qatnashishga yo'naltirishadi. Masalan, interaktiv simulyatorlar va o'yinlar orqali o'quvchilar omma bilimlarini o'rganish orqali jismoniy ma'naviyatni yaxshilashadi.

Virtual va augmented reality texnologiyalari o'quvchilarga o'zaro amal qilish, o'rganish va tajribani yanada yaxshilash imkoniyatini beradi. Virtual kutubxona saytlari orqali o'quvchilar dunyo mamlakatlarini va istoriyasini kashf qila oladilar, bu esa ularning ma'naviyatini oshiradi.

Harakatni qo'llab-quvvatlovchi texnologiyalar: Bunday texnologiyalar, masalan, smart watch yoki smart phone lar orqali o'quvchilarni faol qatnashishga yo'l qo'yish orqali ularning jismoniy faoliyatini kuzatish va baho berish imkoniyatini beradi.

Bu yondashuvning maqsadi, o'quvchilarga har bir mavzu va darslikni bir-biriga bog'liq qilish va ta'lim jarayonini o'zlashtirishdir.

Integrativ ta'lim o'zi nima? Integrativ yondashuv bu —o'quvchilarning ong-tasavvurida bizni o'rab turgan dunyo haqida yanada to'liq va yetarlicha keng tasavvur qilish imkoniyatini yaratadi .

Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarni jismoniy ma'naviyatini shakllantirishda texnologiyalar juda katta ahamiyatga ega. Jismoniy ma'naviyatni shakllantirish ta'lim jarayonida texnologiyalardan foydalanish yordamida o'quvchilarning jismoniy ma'naviyatini rivojlantirish va ularning o'zlashtirishni ta'minlashni maqsad qiladi. Bu texnologiyalar, jismoniy faoliyatning ta'limda o'ziga xos o'rniga ega bo'lishi va o'quvchilarning ma'lumotlarni o'rganish va tajribani oshiradi.

Jismoniy tarbiya o'quvchining umumiy rivojlanishining ajralmas qismi bo'lib, u nafaqat jismoniy tayyorgarligini, balki ruhiy barkamolligi va ijtimoiy ko'nikmalarini ham qamrab oladi.

Jismoniy ma'naviyatni shakllantirish texnologiyalari integrativ yondashuv bilan tinchlik, huquq va inisiativlarni ta'minlaydi. Bu esa o'quvchilarning jismoniy faoliyatini tushunish va uning ustuvor ravishda o'rganishiga imkon beradi.

Bu bilan birga integrativ yondashuv o'quvchilarning o'zlashtirish-maqbul va effektiv tarzda ta'lim olishlari uchun juda muhimdir

Integratsiya - predmetli bilimlar chegarasida yangi tasavvurlarini qabul qilish vositasi hisoblanadi.

Integrativ ta'lim o'quvchilarning ong-tasavvurida bizni o'rab turgan dunyo haqida yanada to'liq va yetarlicha keng tasavvur qilish imkoniyatini yaratadi .

Jismoniy tarbiyaning asosiy maqsadlaridan biri o'quvchilarda umrboqiy sog'lom odatlarni shakllantirishdan iborat. Texnologiyani integratsiyalashgan holda, o'qituvchilar o'quvchilarga nafaqat jismoniy faol bo'lishni, balki texnologiyadan mas'uliyatli va oqilona foydalanishni ham o'rgatadi.

Jismoniy ma'naviyatni shakllantirish texnologiyalari haqida nihoyat, bu so'zga alohida muhitlardagi so'rovlar, o'quvchilarning yosh va ma'lumotlarida farq qiladi. Bu sababli, texnologiyalarni o'rnatish va ularni amalga oshirish jarayoni, ta'lim muassasalarida o'quvchilarining qobiliyat va xohishlariga qarab chiroyliroq natijalar berish maqsadida amalga oshiriladi.

Xulosa: Ko'pchilik uchun sport bu olijanob kasb, bu insonda nafaqat jismoniy qobiliyatni, balki xarakterning kuchli ekanligini ham namoyon etadi. Shu sababli, sport haqidagi iqtiboslar odamlarni yanada kuchli va dadil bo'lishga, to'siqlardan qo'rqmaslikka va siz ko'rishingiz kerak bo'lgan maqsadni ko'rishga undaydi.

ADABIYOTLAR:

- 1.Salomova R.S. Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati. -T., 2014
- 2.Akramov A.K. O'zbekistonda jismoniy madaniyat va sport tarixi. T., 1997.
3. Eshnazarov J. Jismoniy tarbiya tarixi va boshqarish. T.,2008
4. Nishonova S. Pedagogika tarixi. T., O'qituvchi, 1997
- 5.Xojaev F .. O'zberkistonda jismoniy tarbiya. T., O'qituvchi, 1997